T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 584
KARAR NO : 2017 / 683
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. S.A.Ş.
Vekilleri : Av. B.Ö.- Av. A.B.
Davalı : Elazığ Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S.B.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili Şirkete sigortalı 44 … 480 plaka sayılı aracın, 09.05.2016 tarihinde davalı Belediye'nin tam kusuruyla sebebiyet verdiği tek taraflı maddi hasarlı trafik kazasına karıştığını, araçta oluşan hasarın müvekkili tarafından ödenerek, sigortalının tüm haklarının müvekkili şirkete devir, teslim ve temlik edildiğini, sigortalının haklarına 6102 sayılı TTK.nun 1472.maddesi gereğince halef olunduğunu Trafik Kazası Tespit Tutanağında; "..yolda çalışma yapılması nedeniyle yüksekte kalan ve önlem alınmayan rögar kapağına çarpması neticesi kapağın aracın alt tarafına zarar vermesi.."/ "Bu kazanın meydana gelmesinde beyan ve kaza mahallinin incelenmesinden görevli Belediyenin KTK'nın 10/b-3 maddesini (Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırmak ve denetlemek) ihlal ettiğinden kusurlu olduğu.." ifadeleriyle davalı Belediye'nin asli ve tam kusurlu olduğunun belirlendiğini; aracın hasarına ilişkin olarak tespit edilen toplam 5.184,63-TL hasar tazminatının, 23.08.2016 tarihinde müvekkili şirket tarafından ödendiğini; davalıya yapılan müracaatlardan bir sonuç alınamadığını ifade ederek; fazlaya ilişkin tüm talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, 5.184,63-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle 7.11.2016 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 23.3.2017 gün ve E:2016/490, K:2017/73 sayı ile, "(…) Trafik kazası tespit tutanağının incelenmesinde; kazanın sürücü M.Y. sevk ve idaresindeki 44 … 480 plakalı kamyon ile Ali Rıza Septioğlu Caddesi'nden Sanayii istikametine seyri sırasında Gazeteci Rahmi Sakalı kavşağına geldiğinde sağ şerit üzerinde bulunan ve yolda çalışma yapılması nedeniyle yüksekte kalan ve önlem alınmayan rögar kapağına çarpması neticesinde kapağın aracın alt tarafına zarar verdiği anlaşılmıştır.

Dava, davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklı tazminat talebine ilişkindir.

Yanlar arasındaki uyuşmazlığın davalı idarenin, yasaların kendisine tanıdığı hak ve sorumluluk kapsamında, varsa hizmet kusurundan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Zira iddiaya göre, sürücü M. Y.idaresindeki 44 … 480 plakalı kamyon ile Ali Rıza Septioğlu Caddesinden sanayi istikametinde seyri sırasında Gazeteci Rahmi Akman Sokak kavşağından geldiğinde sağ şerit üzerinde bulunan ve yolda çalışma yapılması nedeniyle yüksekte kalan ve önlem alınmayan rögar kapağına çarpması neticesi kapağın aracın alt tarafına zarar vermesi neticesi kaza meydana gelmesi sebebiyle tazminat talep edilmektedir. Yani davalı idarenin kusuru oluştuğu iddia edilmektedir. Dolayısıyla davalının ihmaliyle oluşan hizmet kusuruna dayanılarak açılan bir dava söz konusudur.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2014/17-1163 E., 2016/909 K. Sayılı ilamında da belirtildiği üzere;

"Somut olaydaki uyuşmazlığın çözümü bakımından hizmet kusuru kavramı ve uyuşmazlığa ilişkin yasal düzenlemelerin açıklanmasında yarar bulunmaktadır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yolu" başlıklı 125. maddesinin 1. fıkrası "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" hükmünü, son fıkrası ise "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür" düzenlemesini içermektedir.

İdare hukukunda idarenin iki tür sorumluluğu kabul edilmektedir. Biri idarenin özel hukuk ilkeleri doğrultusunda yaptığı sözleşmelerden kaynaklanan özel hukuk sorumluluğu; diğeri ise, idarenin idare hukuku ilkeleri doğrultusunda yapmış olduğu sözleşmeler ve idarenin her türlü işlem ve eyleminden kaynaklanan kamu hukuku ilkeleri doğrultusunda oluşmuş idare hukukuna özgü sorumluluk türüdür. İdarenin kişilere verdiği zararları tazmin yükümlülüğü, idarenin hizmet kusuruna (kusurlu sorumluluk)" ve "kusursuz sorumluluğuna" dayanmaktadır.

İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, uygulamada "hizmet kusuru" kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusurunun tam ve kapsamlı bir tanımını yapmak zor olmakla birlikte genel olarak doktrinde hizmet kusuru; idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir kamu hizmetinin kuruluşunda, düzenlenmesinde veya teşkilatında, bünyesinde, personelinde yahut işleyişinde bir takım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması, şeklinde tanımlanmaktadır (SARICA, Ragıp, "Hizmet Kusuru ve Karakterleri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Y. 1949, C. 15, S. 4, s. 858; ATAY, Ender Etem, İdare Hukuku, Ankara 2006, s. 571; YILDIRIM, Turan, İdari Yargı. İstanbul 2008, s. 253).

Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğreti tarafından kabul edilmiştir. Bu üç durum; hizmetin hiç işlememesi, hizmetin geç işlemesi ve hizmetin kötü işlemesidir.

Buna göre idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmeti ile nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının "b" bendi gereğince İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" idari yargı yerinde tam yargı davası açabilecektir. Yine İYUK 15/I-a maddesinde ise, adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği de hükme bağlanmıştır.

Hizmet kusuruna ilişkin bu açıklamalardan sonra, somut uyuşmazlığın temelini oluşturan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun (KTK) 110. maddesindeki düzenlemeye değinmekte yarar bulunmaktadır.

2918 sayılı KTK'nın 11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrası "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır" hükmünü içermektedir.

Özellikle maddede metninde geçen "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları" ibaresinin farklı yorumlanmasının yargı yoluna ilişkin ihtilafı doğurduğu görülmektedir.

Buradan hareketle 2918 sayılı KTK da sorumluluğa ilişkin düzenlemelerin hangi hallerde, kime/kimlere yönelik olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

2918 sayılı KTK'da hukuki sorumluluğa ilişkin düzenlemeler "Hukuki Sorumluluk ve Sigorta başlıklı 8. kısımda 85 ve devamı maddelerinde yer almaktadır. 85. maddenin 1. fıkrası Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar" şeklindedir.

Bunun yanında yine Kanunun "Devlete ve Kamu Kuruluşlarına Ait Araçlar" başlıklı 106. maddesi "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85 inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101 inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler" hükmünü içermektedir.

Görüldüğü gibi KTK'da sorumluluğa yönelik düzenlemeler 85 ve devamı maddelerinde yer almakta olup; sorumlu olarak motorlu araç işleteni (gerçek ya da farazi işleten olabilir) ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi belirlenmiştir. Buna göre bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaklardır". Özellikle 106. maddede belirtildiği üzere kamu kuruluşlarına ait araçların neden olduğu zararlara ilişkin sorumluluk da 85 ve devamı maddeleri gereğince işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümlere tabi kılınmıştır.

Anlaşılmaktadır ki, yapılan değişiklik ile 2918 sayılı KTK'dan doğan sorumluluk davalarının, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların neden olduğu zararlara ilişkin olanları da dahil olmak üzere adli yargı yerinde görüleceği, zarar görenin kamu görevlisi olmasının da bahsi geçen Kanun hükmünün uygulanmasını önlemeyeceği öngörülmüştür.

Burada vurgulanması gereken husus, ister özel hukuk isterse kamu hukuku kişisi olsun 2918 sayılı KTK gereğince sorumluluğu ancak motorlu araç işleteni ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi sıfatı ile sözkonusu olabilmektedir. İşleten tanımı ise KTK'nun 3. maddesinde "Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır" düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna ilaveten, KTK'nın 110. maddesindeki 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile yapılan değişiklik gerekçesinin değerlendirilmesi de sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır. Gerçekten 110. maddede yapılan değişikliğin genel gerekçesinde "...Karayolları Trafik Kanunu, kamuya ait araçların karayolu üzerindeki seyrini (m.85, 86, 90, 106, 109 ve diğ.) kendi kapsamına almış ve bu nevi araçların sebebiyet verdikleri zararların tazmini davaları -doğru olarak- adli yargıda görülmüştür... ; madde gerekçesinde ise "...Komisyon; Kanunun kamu araçlarının karayolundaki seyrini ve bu sırada oluşan haksız fiilleri özel hukuka bağlı kılmış olması karşısında (m. 106), bu tür fiillerden kaynaklanan davaların adli yargıda görülmesini, bu kabulün kaçınılmaz sonucu olarak görmektedir... Sonuç olarak, kamuya ait olan araçların sebebiyet verdiği trafik kazaları ile hemzemin geçitlerde meydana gelen tren-trafik kazaları Karayolları Trafik Kanununa bağlı kılınmış, bu uyuşmazlıklarda görevin adli yargıda olduğu yönünde düzenleme yoluna gidilmiştir..." şeklinde kanun koyucunun amacı ortaya konulmuştur.

Görüldüğü üzere, anılan değişiklikle "kamu araçlarının" verdiği zararlar nedeniyle işletenin sorumluluğuna ilişkin olarak 2918 sayılı Kanunun amacına uygun biçimde, adli yargıda görüm ve çözüm esası benimsenmiş, hizmet kusurundan kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların da bu kapsamda değerlendirileceğine yönelik her hangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Ayrıca değinilmesi gereken diğer bir husus, KTK'da kuruluşlar ve komisyonlara verilen görev ve yetkilere ilişkin sorumluluğun bu Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerekip gerekmediğidir. 5216 ve 5393 sayılı kendi kuruluş yasaları yanında Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler KTK'nın 10. maddesinde genel olarak karayollarını emniyetle kullanılmasını sağlamakla görevli ve yetkili kılınmıştır. KTK'da yalnızca Belediyelerin değil, Kanun'un 2. Kısmının 4 ila

12. maddelerinde karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzen ve güvenliğini sağlamak, trafik güvenliğini ilgilendiren gerekli önlemleri belirlemek ve motorlu araçlar ile ilgili idari işlemleri düzenlemek amacı ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün de görev ve yetkileri sayılmıştır.

Bununla birlikte 2918 sayılı KTK'da diğer kamu idareleri ve Belediyelerin trafik düzeni ve trafik güvenliği ile ilgili üstlendikleri kamu hizmetlerinden dolayı hukuki sorumluluğu düzenlenmiş değildir. Diğer bir anlatımla, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyelerin karayolu yapım, bakım ve işletilmesi şeklindeki kamu hizmetleri gibi diğer kamu kuruluşlarının kendi görev alanlarındaki kamu hizmetlerinin, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceği, anılan kuruluşların idari işlem ve eylemlerinden doğan uyuşmazlıkların da Anayasa'nın 125. maddesi ve 2577 sayılı İYUK nın 2. maddesine göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği noktasında duraksama bulunmamaktadır.

Yukarıdan beri yapılan açıklamalar değerlendirildiğinde, KTK'dan doğan sorumluluk davaları 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen "motorlu aracın işletilmesinin" sonucu doğan zararlar nedeni ile "motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibinin" sorumlu olduğu davalardır. Yani, KTK.nun 106. maddesi gereğince Devlet ve diğer kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların işletilmesi nedeniyle araç işleticisi sıfatıyla (KTK'nun 85. maddesi gereğince) kamu idareleri ve kuruluşlarına karşı açılacaklar da dahil bütün araç sahibi ve işleticilerine karşı açılan davalar adli yargı kolunun görev alanına girmektedir. Buna karşın kamu idareleri ve kuruluşlarının trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş yasaları, gerekse 2918 sayılı KTK'na göre yürüttükleri hizmetlerin, kamu hizmeti niteliğini taşıması ve yukarıda sözü edilen KTK'da görevlendirilen kamu idare ve kuruluşlarının sorumluluklarına ilişkin her hangi bir düzenlemenin ayrıca KTK'da yer almaması dikkate alındığında, trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı iddia edilen zararların tazmini istemiyle ilgili idarelere karşı açılan davalar idari yargı kolunun görev alanına girmektedir.

Benzer bir uyuşmazlıkta aynı ilkeler Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 26.02.2015 gün ve 2015/493 Esas, 2015/557 Karar sayılı ilamında da benimsenmiş ve idari yargı kolunun görevli olduğu değerlendirilmiştir.

Nitekim aynı ilkeler, Hukuk Genel Kurulunun 04.11.2015 gün ve 2015/17-225 E., 2015/2370 K., 04.11.2015 gün ve 2015/17-86 E.,2015/2364 K. ile 04.11.2015 gün ve 2015/17-1869 E., 2015/2369 K. sayılı kararlarında da benimsenmiştir."

Mahkememizce yapılan yargılama, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre; özellikle yukarıda açıklanan ilkeler ve mevzuat bir bütün olarak değerlendirildiğinde; bir kamu kurumunun yasalar uyarınca yapılmış olan tesislere bakım ve o tesisleri kullanım yükümlülüğü yasalardan doğan kamusal bir görevdir. O halde anılan nitelikteki bir kamu tesisinin gerek yapılmasındaki, gerekse kullanılması veya muhafazasındaki kusurdan doğan zararlar, idari karar ve eylemlerden doğan zararlar niteliğinde bulunduğundan, zamların ödetilmesi istekleri 11.2.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının II. bendi hükmünce tam yargı davasının konusunu oluştururlar. Bu davaların ise 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi hükmünce idari yargı yerinde görülmesi nedeni ve kanun hükmü gereği davaya bakma görevi idari yargı mercilerine aittir. Görev kamu düzenine ilişkin olduğu için yargılamanın her aşamasında resen gözetileceği gibi kanun hükmünde de bu hükmün görülmekte olan davalarda uygulanacağı açıklandığından yargı yolu yönünden davanın reddine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Uyuşmazlığa ilişkin davanın 2577 sayılı idari yargılama usulü kanununun 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiği anlaşılmakla 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115 maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle USÛLDEN REDDİNE,

2-Kararın kesinleştiği tarihten itibaren 30 gün içinde davacı tarafın ilgili İdari Yargı merciinde dava açmakta muhtariyetine…" karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17.Hukuk Dairesi, 18.7.2017 gün ve E:2017/831, K:2017/946 sayı ile başvurunun esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.

Davacı vekili bu defa, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1.İDARE MAHKEMESİ; 24.8.2017 gün ve E:2017/525 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 11.01.2011 tarihli, 6099 sayılı Kanun ile değişik 110.maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Yargı mercilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları" başlıklı 19. maddesi, 1.fıkrasında; adli, idari askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvuracağı ve elindeki işin incelenmesini, Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteleyeceği; aynı maddenin 2. fıkrasında ise; yargı merciince önceki dava dosyasının da temin edilerek dava dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderileceği hükmü yer almaktadır.

Bilindiği üzere, 2918 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen hükmünün uygulanması kapsamında gerek ilk derece yargı yerleri (adli yargı-idari yargı) gerekse aynı yargı kolundaki ilk derece ve temyiz/itiraz mercileri arasında görevli yargı yerinin belirlenmesi konusunda uyuşmazlıklar ortaya çıkmış ve konu Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikal ettirilmiştir.

Bu kapsamda Yüksek Mahkeme'ce yapılan değerlendirmede, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde yapılan değişiklikten sonra meydana gelen maddi hasarlı trafik kazalarından kaynaklanan davaların adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmedilmiştir. (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 04.06.2012 tarihli, E:2012/107, K:2012/134 sayılı ve 05.11.2012 tarihli, E:2012/144, K:2012/224 sayılı kararları)

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirketin sigorta güvencesi altında bulunan 44 … 480 plakalı aracın 09/05/2016 tarihinde davalı Belediye'nin tam kusurlu olduğundan bahisle trafik kazısına karıştığı, kaza sonrasında hasarın davacı şirket tarafından karşılandığı belirtilerek ilgili bedelin tazminine karar verilmesi için işbu davanın açıldığı görülmektedir.

Olayda, davacı tarafından daha önceden adli yargı merciinde açılıp, Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 23/07/2017 tarihli ve E:2016/490, K:2017/73 sayılı Görev Ret kararı ile sonuçlanan ve 18.07.2017 tarihinde kesinleşmiş durumda olan dava sonrasında aynı taleplerle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmekte olup, yukarıda yer verilen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kapsamında işbu uyuşmazlığın çözümünde Mahkememizin görevli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görev yönünden reddine 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin 2247 sayılı Kanun'un 18.maddede belirtilen usule riayet edilmek kaydıyla bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, UYAP sistemine kayıtlı adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararının davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalı 44 … 480 plakalı aracın, sürücüsünün idaresinde, Ali Rıza Septioğlu Caddesinden sanayi istikametinde seyri sırasında Gazeteci Rahmi Akman Sokak kavşağından geldiğinde sağ şerit üzerinde bulunan ve yolda çalışma yapılması nedeniyle yüksekte kalan ve önlem alınmayan rögar kapağına çarpması ve kapağın aracın alt tarafına zarar vermesi sonucunda araçta hasar oluştuğu; hasar bedeli 5.184,63-TL'nin, kazanın oluşumundan sorumlu olduğu iddia edilen davalı İdareden, ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi

durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Elazığ 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 23.3.2017 gün ve E:2016/490, K:2017/73 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 23.3.2017 gün ve E:2016/490, K:2017/73 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üyelerden Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz. 27.11.2017

ÜYE	ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI